

[Obrat „velké“ filosofie: poznej sebe sama!]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 11. 6. 1998
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 11. 6. 1998

[Obrat „velké“ filosofie: poznej sebe sama!]

„Velká“ filosofie – po prvních začátcích u presokratiků – začíná závažným obratem, který nemohl a nikdy nemůže být proveden jednou provždy a definitivně, ale musí jej prodělávat každý myslitel znovu a sám, tj. osobně a s osobním nasazením (tedy také na vlastní, osobní riziko). Jde o obrat k sobě, k němuž ještě před vznikem filosofie vyzývala Řeky Apollónova svatyně v Delfách: Poznej sebe sama! Tady ovšem záleží ne-li všechno, tedy mnohé a zejména to nejpodstatnější na pochopení, porozumění a interpretaci. Poznat sebe v tom smyslu, jak jsme o tom dnes běžně zvyklí mluvit, by předpokládalo, že už něčím resp. někým jsme a že záleží jen na tom, to poznat a pochopit. Hlavní problém je v té delfské výzvě ovšem skryt: člověk není to, co je, tj. co je na něm a v něm „dáno“. To, co je na nás a v nás dáno, už vlastně nejsme my, nýbrž to je naše minulost, kterou necháváme za sebou a jenom něco z ní si ještě podržujeme. Jestliže však můžeme poznávat sebe jako minulé, zčásti na svou minulost navazovat a zároveň se od své minulosti zčásti distancovat, musíme si položit otázku, zda jsme schopni se k sobě vztahovat také jako k příštím, budoucím, tedy jako k těm, kdo se jimi (sami sebou) teprve mohou a mají, musí stát.

(Písek, 980611-1.)